

391L0308

28.6.91

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 166/77

## NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 10 päivänä kesäkuuta 1991,

rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä

(91/308/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamis-  
sopimuksen ja erityisesti sen 57 artiklan 2 kohdan  
ensimmäisen ja kolmannen virkkeen sekä 100 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen <sup>(1)</sup>,

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa <sup>(2)</sup>,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lau-  
sunnan <sup>(3)</sup>,

sekä katsoo, että

luotto- ja rahoituslaitosten käyttäminen rikollisesta  
toiminnasta koituvan hyödyn pesuun, jäljempänä «ra-  
hanpesu», voi vakavasti vaarantaa kyseisen laitoksen  
luotettavuuden ja vakauden sekä koko rahoitusjärjestel-  
män uskottavuuden yleensä, jolloin se menettäisi suuren  
yleisön luottamuksen,

jäsenvaltiot saattavat ryhtyä, koska yhteisössä ei ole  
ryhdytty toimiin rahanpesua varten, sellaisiin toimiin  
rahoitusjärjestelmiensä suojelemiseksi, jotka saattavat  
olla ristiriidassa yhtenäismarkkinoiden luomisen kans-  
sa; rikollisen toimintansa helpottamiseksi rahanpesijät  
voisivat yrittää hyötyä yhtenäiseen rahoitusalueeseen  
liittyvästä pääoman liikkeiden ja rahoituspalvelujen  
tarjoamisen vapaudesta, jos yhteisön tasolla ei toteuteta  
tiettyjä yhteensovitustoimenpiteitä,

rahanpesulla on ilmeinen vaikutus järjestäytyneen rikol-  
lisuuden yleensä ja erityisesti huumausaineiden kaupan  
lisääntymiseen; tietoisuus siitä, että rahanpesun vastus-  
taminen on yksi tehokkaimmista keinoista vastustaa tätä  
rikollisuuden muotoa, joka on erityinen jäsenvaltioiden  
yhteiskuntiin kohdistuva uhka, kasvaa jatkuvasti,

rahanpesua on vastustettava pääasiallisesti rikosoikeu-  
dellisin keinoin sekä oikeus- ja poliisiviranomaisten  
välisen kansainvälisen yhteistyön avulla, kuten on tehty  
huumausaineiden osalta 19 päivänä joulukuuta 1988  
Wienissä tehdyssä Yhdistyneiden Kansakuntien yleisso-  
pimuksessa huumaus- ja psykotrooppisten aineiden  
laittoman kaupan estämiseksi («La Convention des  
Nations unies contre le trafic illicite de stupéfiants et de  
substances psychotropes», jäljempänä «Wienin yleisso-  
pimus») ja yleisemmin suhteessa kaikkeen rikolliseen  
toimintaan 8 päivänä marraskuuta 1990 Strasbourgissa  
allekirjoitettavaksi avatussa rikoksesta koituvan hyödyn  
pesua, etsintää, takavarikkoa ja konfiskointia koskevas-  
sa Euroopan neuvoston yleissopimuksessa («La conven-  
tion du Conseil de l'Europe relative au blanchiment, au  
dépistage, à la saisie et à la confiscation des produits du  
crime»),

rikosoikeudellisen lähestymistavan ei kuitenkaan tulisi  
olla ainoa rahanpesun vastainen toimintamalli, sillä  
rahoitusjärjestelmän käyttäminen voi olla erittäin teho-  
kasta; tässä yhteydessä on viitattava Euroopan neuvos-  
ton 27 päivänä kesäkuuta 1980 antamaan suositukseseen  
ja «Group 10» -maiden pankkivalvontaviranomaisten  
joulukuussa 1988 Baselissa antamaan periaatejulistuk-  
seen, jotka kaksi asiakirjaa muodostavat merkittävän  
askelen pyrittäessä estämään rahoitusjärjestelmän  
käyttöä rahanpesutarkoituksessa,

rahanpesu suoritetaan tavallisesti kansainvälisesti, jol-  
loin varojen rikollinen alkuperä on mahdollista peitellä  
paremmin; yksinomaan kansallisen tason toimien, joissa  
ei oteta huomioon kansainvälistä yhteensovittamista ja  
yhteistyötä, vaikutukset olisivat erittäin rajallisia,

kaikkien yhteisön tällä alalla toteuttamien toimenpitei-  
den olisi oltava yhteensopivia muiden kansainvälisissä  
yhteyksissä toteutettujen toimenpiteiden kanssa; tässä  
suhteessa kaikissa yhteisön toiminna olisi otettava erityi-  
sesti huomioon seitsemän johtavan teollisuusmaan Parii-  
sin huippukokouksen heinäkuussa 1989 perustaman  
rahoitusalan rahanpesutyöryhmän antamat suositukset,

Euroopan parlamentti on useissa päätöslauselmissaan  
kehottanut laatimaan sellaisen laaja-alaisen yhteisön  
toimintaohjelman huumausaineiden kaupan vastusta-  
miseksi, johon kuuluvat säännökset rahanpesun estämi-  
seksi,

(1) EYVL N:o C 106, 28.4.1990, s. 6 ja EYVL N:o C 319,  
19.12.1990, s. 9

(2) EYVL N:o C 324, 24.12.1990, s. 264 ja EYVL N:o C 129,  
20.5.1991

(3) EYVL N:o C 332, 31.12.1990, s. 86

tässä direktiivissä oleva rahanpesun määritelmä on johdettu Wienin yleissopimuksessa annetusta määritelmästä; koska rahanpesu ei kuitenkaan liity ainoastaan huumausainerikoksista koituvaan hyötyyn vaan myös muunlaisesta rikollisesta toiminnasta (kuten järjestäytyneet rikollisuus ja terrorismi) koituvaan hyötyyn, jäsenvaltioiden olisi lainsäädännössään ulotettava direktiivin vaikutukset tällaisista toiminnoista koituvaan hyötyyn siinä määrin kuin niihin todennäköisesti liittyy rahanpesujärjestelyjä, jotka on aiheellista sanktioida tällä tavoin,

rahanpesun kieltäminen jäsenvaltioiden lainsäädännössä sekä kieltoa tehostavat asianmukaiset toimet ja seuraamukset ovat tämän ilmiön vastustamisen välttämätön edellytys,

siitä huolehtiminen, että luotto- ja rahoituslaitokset vaativat asiakkaitaan todistamaan henkilöllisyytensä, kun ne ryhtyvät liikesuhteisiin tai tekevät tietyn vähimmäistason ylittäviä liiketoimia, on tarpeen, jotta vältetään se, että rahanpesijat hyötyvät tuntemattomaksi jäämisestä rikollisen toimintansa harjoittamisessa; tällaiset säännökset tulisi myös mahdollisuuksien mukaan ulottaa koskemaan kaikkia edunsaajia,

luotto- ja rahoituslaitosten on vähintään viiden vuoden ajan säilytettävä jäljennökset tai viitetiedot henkilöllisyyden todistamiseksi vaadituista asiakirjoista sekä liiketoimiin liittyvistä alkuperäisasiakirjoista tai niiden selaisista jäljennöksistä, joita sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan käyttää oikeudenkäynnissä todisteina kaikissa rahanpesua koskevilla tutkimuksissa, muodostuvat todistusaineistot ja rekisterit,

siitä huolehtiminen, että luotto- ja rahoituslaitokset tutkivat erityisen huolellisesti kaikki liiketoimet, jotka niiden käsityksen mukaan ovat luonteensa puolesta omiaan erityisesti olemaan yhteydessä rahanpesuun, on tärkeää rahoitusjärjestelmän vakauden ja moitteettomuuden säilyttämiseksi sekä rahanpesun vastustamiseksi; tätä varten niiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota sellaisiin kolmansia maita koskeviin liiketoimiin, jotka eivät sovelleta rahanpesua vastaan yhteisön käyttämien sääntöjen kanssa vertailukelpoisia sääntöjä tai muita vastaavia, kansainvälisesti päätettyjä ja yhteisön omaksumia sääntöjä,

tätä tarkoitusta varten jäsenvaltiot voivat pyytää luotto- ja rahoituslaitoksia kirjaamaan niiltä vaadittujen tutkimusten tulokset sekä huolehtimaan, että nuo tulokset ovat rahanpesun vastustamisesta vastuussa olevien viranomaisten saatavilla,

sen estäminen, että rahoitusjärjestelmää käytetään rahanpesuun, on tehtävä, jota tämän ilmiön vastustamisesta vastuussa olevat viranomaiset eivät voi suorittaa ilman luotto- ja rahoituslaitosten sekä niitä valvovien viranomaisten yhteistyötä; pankkisalaisuudesta on tällaisissa tapauksissa luovuttava; pakollinen järjestelmä epäilyttävien liiketoimien ilmoittamiseksi, jolla varmistetaan, että tiedot toimitetaan kyseisten asiakkaiden tietämättä mainituille viranomaisille, on tehokkain

keino tällaisen yhteistoiminnan harjoittamiseksi; erityinen oikeuttamissäännös on tarpeen luotto- ja rahoituslaitosten sekä niiden työntekijöiden ja johtajien vapauttamiseksi vastuusta tietojen paljastamista koskevien rajoitusten rikkomisesta,

viranomaisten tämän direktiivin mukaisesti saamia tietoja ei saa käyttää muihin tarkoituksiin kuin rahanpesun vastustamiseksi; jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää, että näitä tietoja voidaan käyttää muihin tarkoituksiin,

luotto- ja rahoituslaitosten tällä alalla käyttöön ottamat sisäiset valvontamenettelyt ja koulutusohjelmat ovat täydentäviä toimenpiteitä, joita ilman muut tässä direktiivissä tarkoitetut toimet voivat olla tehottomia,

rahanpesua voidaan harjoittaa paitsi luotto- ja rahoituslaitoksissa myös muunlaisten ammattien ja yrityslajien yhteydessä, minkä takia jäsenvaltioiden on ulotettava tämän direktiivin säännökset kattamaan kokonaan tai osittain sellaiset ammatit ja yritykset, joiden toimintaa erityisen todennäköisesti käytetään rahanpesutarkoituksiin,

on tärkeää, että jäsenvaltiot huolehtivat erityisen huolellisesti toiminnan yhteensovittamisesta yhteisössä niissä tapauksissa, joissa voidaan perustellusti epäillä, että rahanpesuun käytetään ammatteja tai toimintaa, joiden harjoittamisen ehdot on yhdenmukaistettu yhteisön tasolla,

rahanpesun tehokkuus riippuu olennaisesti kansallisten täytäntöönpanotoimien tarkasta yhteensovittamisesta ja yhdenmukaistamisesta; tällainen useissa kansainvälisissä elimissä harjoitettu yhteensovittaminen ja yhdenmukaistaminen edellyttää yhteisön tasolla jäsenvaltioiden ja komission välistä yhteistyötä yhteyskomiteassa, ja

kunkin jäsenvaltion on toteutettava aiheelliset toimenpiteet ja sanktioitava niiden rikkomisen aiheellisella tavalla tämän direktiivin säännösten täydellisen soveltamisen varmistamiseksi,

## ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

### 1 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- «luottolaitoksella» direktiivin 77/780/ETY<sup>(1)</sup>, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 89/646/ETY<sup>(2)</sup>, 1 artiklan ensimmäisessä luetelmakohdassa määriteltyjä luottolaitoksia, mukaan lukien tuon artiklan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettujen sellaisten luottolaitosten yhteisössä sijaitsevat sivukonttorit, joiden kotipaikka on yhteisön ulkopuolella;

<sup>(1)</sup> EYVL N:o L 322, 17.12.1977, s. 30

<sup>(2)</sup> EYVL N:o L 386, 30.12.1989, s. 1

– «rahoituslaitoksella» yritystä, joka ei ole luottolaitos ja jonka pääasiallisen toiminnan muodostaa yhden tai useamman direktiivin 89/646/ETY liitteessä olevan luettelon 2–12 ja 14 kohtaan sisältyvän toiminnan harjoittaminen tai joka on direktiivin 79/267/ETY<sup>(1)</sup>, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 90/619/ETY<sup>(2)</sup>, mukaisesti asianmukaisesti toimiluvan saanut vakuutusyhtiö, sikäli kuin se harjoittaa tuossa direktiivissä tarkoitettua toimintaa; tämä määritelmä kattaa sellaisten rahoituslaitosten yhteisön alueella sijaitsevat sivukonttorit, joiden kotipaikat ovat yhteisön ulkopuolella;

– «rahanpesulla» seuraavaa toimintaa, jos sitä harjoitetaan tahallisesti:

- varojen muuntaminen tai siirtäminen tietoisena siitä, että ne on saatu rikollisesta toiminnasta tai tällaiseen toimintaan osallistuen, tarkoituksin salata tai peittää niiden laiton alkuperä tai avustaa tällaisen toiminnan harjoittamiseen osallistuvaa hänen toimintansa oikeudellisilta seuraamuksilta välttymiseksi,
- varojen todellisen luonteen, alkuperän, sijainnin, hallinnan, liikkeen taikka niiden todellisen omistajan tai niitä koskevien oikeuksien salaaminen tai peittäminen tietoisena siitä, että kyseiset varat on saatu rikollisesta toiminnasta tai tällaiseen toimintaan osallistuen,
- varojen hankkiminen, omistaminen tai käyttö tietoisena niiden vastaanottohetkellä siitä, että ne on saatu rikollisesta toiminnasta tai tällaiseen toimintaan osallistuen,
- osallistuminen kolmessa edellä olevassa kohdassa tarkoitettuihin toimiin tai yhteenliittymiseen niitä varten taikka niitä koskeva yritys, avunanto, yllytys, suosiminen ja neuvominen.

Tietoisuus, tahallisuus tai tarkoitus, jota mainittujen toimien tunnusmerkistössä edellytetään, on voitava todeta objektiivisten tosiasiallisten olosuhteiden perusteella.

Rahanpesu on kyseessä myös vaikka rahanpesun kohteena olevat varat ovat saaneet alkunsa toisen jäsenvaltion alueella tai kolmannessa maassa suoritetuista toimista;

- «varoilla» kaikenlaista varallisuutta kuten esineitä tai aineettomia oikeuksia, irtainta tai kiinteää omaisuutta sekä sellaisia oikeudellisia todistuksia ja asiakirjoja, jotka ovat osoituksena tällaisten varojen omistuksesta tai osuudesta niihin;
- «rikollisella toiminnalla» Wienin yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen a kohdassa määriteltyä rikosta sekä kaikkea muuta kussakin jäsenvaltiossa tämän direktiivin soveltamista varten sellaiseksi määriteltyä rikollista toimintaa;

– «toimivaltaisella viranomaisella» kansallisia viranomaisia, joilla lain tai asetuksen nojalla on valtuudet valvoa luottotai rahoituslaitoksia.

## 2 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että tässä direktiivissä määritelty rahanpesu kielletään.

## 3 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että luotto- ja rahoituslaitokset vaativat asiakkaitaan todistamaan henkilöllisyytensä todistusvoimaisella asiakirjalla, kun ne aloittavat liikesuhteen, erityisesti kun ne avaavat tilin tai säästötilin taikka tarjoavat säilytyspalveluja.

2. Vaatimus henkilöllisyyden todistamisesta koskee myös muita kuin 1 kohdassa tarkoitettuja asiakkaita silloin, kun heidän kanssaan suoritettavien liiketoimien kohteena oleva rahamäärä on vähintään 15 000 ecua, riippumatta siitä, suoritetaanko liiketoimi yhdellä kertaa tai useina erillisinä, ilmeisesti toisiinsa yhteydessä olevina toimina. Jos rahamäärä ei ole tiedossa ajankohtana, jona toimeen ryhdytään, kyseisen laitoksen on todettava henkilöllisyys heti kun se saa rahamäärän tietoonsa ja toteaa, että vähimmäismäärä on saavutettu.

3. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, vaatimus henkilöllisyyden todistamisesta ei koske vakuutus sopimuksia, joita direktiivissä 79/267/ETY tarkoitettujen vakuutusyritysten tekevät tuon direktiivin soveltamisalaan kuuluvan toiminnan yhteydessä, jos kausittaisen vakuutusmaksun tai kausittaisten vakuutusmaksujen vuotuinen määrä ei ole enempää kuin 1 000 ecua tai jos yhdellä kertaa suoritettavan vakuutusmaksun määrä ei ole enempää kuin 2 500 ecua. Jos kausittaisen vakuutusmaksun tai kausittaisten vakuutusmaksujen vuotuista määrää korotetaan siten, että ne ylittävät 1 000 ecun vähimmäismäärän, vaaditaan henkilöllisyyden todistamista.

4. Jäsenvaltiot voivat säätää, että henkilöllisyyden todistaminen ei ole pakollista sellaisten vakuutus sopimusten osalta, jotka liittyvät työsopimukseen tai vakuutetun ammattiin perustuviin eläkejärjestelyihin, edellyttäen, että näihin sopimuksiin ei liity takaisinostolauseketta ja että niitä ei voida käyttää lainan vakuutena.

5. Jos on epäilyksiä siitä, toimivatko edellisissä kohdissa tarkoitettujen asiakkaita omaan lukuunsa, tai kun on varmaa, että he eivät toimi omaan lukuunsa, luotto- ja rahoituslaitosten on kohtuullisella tavalla koetettava hankkia tieto niiden todellisesta henkilöllisyydestä, joiden puolesta nuo asiakkaat toimivat.

6. Luotto- ja rahoituslaitosten on suoritettava tällainen henkilöllisyyden toteaminen vaikka liiketoimen kohteena oleva rahamäärä jää säädettyä vähimmäismääriä pienemmäksi, jos epäillään rahanpesua.

<sup>(1)</sup> EYVL N:o L 63, 13.3.1979, s. 1

<sup>(2)</sup> EYVL N:o L 330, 29.11.1990, s. 30

7. Luotto- ja rahoituslaitosten ei tarvitse noudattaa tässä artiklassa säädettyä vaatimusta henkilöllisyyden todistamisesta, jos myös asiakas on tässä direktiivissä tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos.

8. Jäsenvaltiot voivat säätää, että 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin toimiin liittyvät vaatimukset henkilöllisyyden todistamisesta täyttyvät, kun todetaan, että liiketoimeen liittyvä maksu veloitetaan tililtä, joka on 1 kohdan vaatimusten mukaisesti avattu asiakkaan nimiin luottolaitoksessa.

#### 4 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että luotto- ja rahoituslaitokset säilyttävät käytettäviksi todisteina rahanpesua koskeissa tutkimuksissa

- henkilöllisyyden todistamisen osalta jäljennökset tai viitetiedot vaadituista asiakirjoista ainakin viiden vuoden ajan asiakassuhteen päättymisestä;
- liiketoimien osalta alkuperäisistä asiakirjoista tai niiden sellaisista jäljennöksistä, joita sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan käyttää todisteina oikeudenkäynnissä, muodostuvat todistusaineistot ja rekisterit vähintään viiden vuoden ajan liiketoimien suorittamisesta.

#### 5 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että luotto- ja rahoituslaitokset tutkivat erityisen huolellisesti kaikki liiketoimet, jotka niiden käsityksen mukaan ovat erityisesti luonteeltaan omiaan olemaan yhteydessä rahanpesuun.

#### 6 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että luotto- ja rahoituslaitokset sekä niiden johtajat ja työntekijät ovat varauksettomasti yhteistyössä rahanpesun vastustamisesta vastuussa olevien viranomaisten kanssa

- ilmoittamalla näille viranomaisille oma-aloitteisesti kaikista seikoista, jotka saattavat viitata rahanpesuun;
- toimittamalla näille viranomaisille niiden pyynnöstä kaikki tarvittavat tiedot sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tiedot on toimitettava sen jäsenvaltion, jossa laitos sijaitsee, niille viranomaisille, jotka ovat vastuussa rahanpesun vastustamisesta. Nämä tiedot toimittaa tavallisesti luotto- ja rahoituslaitoksen 11 artiklan 1 kohdassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti nimeämä henkilö tai henkilöt.

Viranomaisille ensimmäisen kohdan mukaisesti toimitettuja tietoja saa käyttää vain rahanpesun vastustamiseksi. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää, että tällaisia tietoja saa käyttää myös muihin tarkoituksiin.

#### 7 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että luotto- ja rahoituslaitokset ovat toteuttamatta liiketoimia, joiden ne tietävät tai epäilevät liittyvän rahanpesuun, ennen kuin ne ovat ilmoittaneet asiasta 6 artiklassa tarkoitetuille viranomaisille. Nämä viranomaiset voivat kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisesti antaa ohjeet olla toteuttamatta liiketoimia. Jos tällaisen liiketoimen epäillään liittyvän rahanpesuun ja jos tällä tavoin sitä on mahdotonta jättää toteuttamatta tai se todennäköisesti vaikeuttaisi yrityksiä jäljittää epäillyn rahanpesujärjestelyn edunsaajia, kyseisten laitosten on ilmoitettava viranomaisille asiasta välittömästi jälkikäteen.

#### 8 artikla

Luotto- ja rahoituslaitokset, niiden johtajat tai työntekijät eivät saa ilmaista kyseiselle asiakkaalle tai kolmannelle henkilölle, että viranomaisille on 6 ja 7 artiklan mukaisesti toimitettu tietoja tai että rahanpesua tutkitaan.

#### 9 artikla

Luotto- tai rahoituslaitoksen työntekijän tai johtajan vilpittömässä mielessä ilmaisemat 6 ja 7 artiklassa tarkoitettut tiedot rahanpesun vastustamisesta vastuussa oleville viranomaisille ei ole sopimukseen eikä lakiin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin perustuvan, tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomista eikä luotto- tai rahoituslaitosta taikka sen johtajia tai työntekijöitä voida asettaa minkäänlaiseen vastuuseen sen perusteella.

#### 10 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat luotto- tai rahoituslaitoksissa suorittamiensa tarkastusten yhteydessä tai muulla tavoin selville saamansa tiedot, jotka voivat olla todisteena rahanpesusta, rahanpesun vastustamisesta vastuussa oleville viranomaisille.

#### 11 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että luotto- ja rahoituslaitokset:

- 1) ottavat käyttöön riittävät sisäiset tarkastus- ja tiedonantomenettelyt rahanpesuun liittyvien järjestelyjen estämiseksi ja ehkäisemiseksi;

- 2) toteuttavat aiheelliset toimenpiteet tiedottaakseen tämän direktiivin säännöksistä työntekijöilleen. Näihin toimenpiteisiin tulee sisältyä, että asianomaiset työntekijät osallistuvat erityisiin koulutus-ohjelmiin, jotka auttavat heitä tunnistamaan rahanpesuun mahdollisesti liittyviä järjestelyjä, sekä, että heitä opastetaan tällaisissa tapauksissa soveltuvista menettelytavoista.

#### 12 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin säännökset ulotetaan kokonaan tai osittain koskemaan sellaisia ammatteja ja yrityslajeja, joissa ei ole kyse 1 artiklassa tarkoitetuista luotto- ja rahoituslaitoksista, mutta joissa harjoitettava toiminta soveltuu erityisesti käytettäväksi rahanpesutarkoituksiin.

#### 13 artikla

1. Komission yhteyteen perustetaan yhteyskomitea, jäljempänä «komitea». Sen tehtävänä on:

- a) helpottaa tämän direktiivin yhdenmukaista täytäntöönpanoa käymällä säännöllisiä keskusteluja niistä tämän direktiivin soveltamisessa ilmenneistä käytännön ongelmista, joiden osalta sitä pidetään hyödyllisenä, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta perustamissopimuksen 169 ja 170 artiklan soveltamista;
- b) helpottaa jäsenvaltioiden välisiä neuvotteluja niistä ankarammista vaatimuksista ja velvollisuuksista tai lisävaatimuksista ja lisävelvollisuuksista, joita jäsenvaltiot voivat kansallisesti asettaa;
- c) antaa tarvittaessa komissiolle neuvoja tähän direktiivin tehtävistä lisäyksistä ja muutoksista taikka mukauttamisista, joita pidetään tarpeellisina erityisesti 12 artiklan vaikutusten yhdenmukaistamiseksi;
- d) tutkia, tulisiko jokin ammatti tai yrityksen laji sisällyttää 12 artiklan soveltamisalaan, jos todetaan, että tällaista ammattia tai yrityslajia on jossakin jäsenvaltiossa käytetty rahanpesutarkoituksiin.

2. Komitean tehtävänä ei ole arvioida toimivaltaisten viranomaisten yksittäisissä tapauksissa tekemiä ratkaisuja.

3. Komiteassa ovat jäsenvaltioiden nimeämät henkilöt ja komission edustajat. Komissio huolehtii sihteeristötehtävistä. Puheenjohtajana on komission edustaja. Puheenjohtaja kutsuu komitean kokoukset koolle joko omasta aloitteestaan tai jonkin jäsenvaltion valtuuskunnan pyynnöstä.

#### 14 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tämän direktiivin kaikkia säännöksiä noudatetaan varauksettomasti ja erityisesti määrättävä tämän direktiivin täytäntöön panemiseksi annettujen säännösten rikkomisen seuraamuksista.

#### 15 artikla

Jäsenvaltiot voivat antaa tai pitää voimassa ankarampia rahanpesua koskevia säännöksiä tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä.

#### 16 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset 1 päivään tammikuuta 1993 mennessä.

2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiivin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä tällainen viittaus. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

#### 17 artikla

Vuoden kuluttua 1 päivästä tammikuuta 1993 komissio laatii aina tarvittaessa ja vähintään kolmen vuoden välein kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta ja antaa sen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

#### 18 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Luxemburgissa 10 päivänä kesäkuuta 1991.

*Neuvoston puolesta*

*Puheenjohtaja*

J.-C. JUNCKER